

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Sectio III. Reliquæ perfectiones animæ beatæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

Dico quartò, ex vi solius visionis etiam impedito amore, beatus nullo modo peccare potest etiam per potentiam diuinam.

Ratio est, quia voluntas beati etiam secluso amore, ex vi solius visionis determinatur ad vitanda ea omnia quae sunt impossibilia, cum perfectissimo amore; sed peccatum quodlibet est impossibile cum amore illo: ergo ex vi solius visionis beatus habet impotentiam peccandi. Probatur maior, voluntas beati non potest naturaliter determinari ad amorem, quin determinetur ad vitanda omnia quae sunt impossibilia, cum amore, sed per visionem naturaliter inclinatur ad amorem impossibilem cum peccato, ergo per visionem voluntas determinatur ad vitandum omne peccatum.

Confirmat. quia, quicumque in actu primo determinatur ad aliquem actum secundum, qui diuinitus impeditur, non potest se determinare ad aliquid oppositum tali actui secundo, v.g. quando lapis impeditur descendere, non propterea potest ascendere: ignis si prohibeatur calefacere non propterea frigefacit, sed voluntas beati determinatur ad amorem, ergo si amare impediatur, non propterea poterit se determinare ad peccatum, quod est oppositum amori. Sed neque per potentiam absolutam Dei fieri potest ut voluntas illa peccet, Deus enim vel moueret voluntatem positiuè ad peccatum, quod est impium dicere, vel illam sibi soli relinqueret, & ita determinata maneret ad non peccandum.

Peccatum habituale non tollitur per solam visionem.

Dico quintò, posita solà visione in intellectu beati, sine gratia sanctificante, vel charitate, non tolleretur necessariò peccatum habituale, quod prius fuisset in anima. Ita Suares, Medina, Salas, & alij communis contra Vasquez *disp. 11. cap. 10.*

Ratio est, quia peccatum habituale quod est macula manens in anima propter peccatum praeteritum, & non retractatum non potest immediatè expelli nisi per aliquid, quod habeat immediatam oppositionem cum peccato, sed visio beata non habet immediatam oppositionem cum peccato habituali, ergo illud immediatè non potest expelli per visionem. Minor probatur, quia sola retractatio peccati, & forma sanctificans habent oppositionem immediatam cum peccato, visio nec est retractatio peccati, quia non est actus voluntatis, nec forma sanctificans cum non sit in substantia ipsius animae, ergo visio non habet oppositionem immediatam cum peccato.

Neque dicas visionem beatam esse virtutem retractationem peccati, ut videtur velle Vasquez, quia nimirum huiusmodi est hæc visio ut nisi Deus impediret statim voluntas retractaret peccatum, & necessariò tolleretur omnis conuersio ad creaturam, sequereturque omnimoda conuersio ad Deum.

Sed contra, si visio est retractatio virtualis opposita peccato, quia ex ea sequeretur retractatio si non impediretur voluntas agere, sequeretur cogitationem congruam Fidei, esse retractationem virtutem & tollere peccatum, quamuis non sequeretur vlla contritio, nam similiter si Deus non deneget concursum, sequeretur retractatio, consequens est falsum, ergo & id ex quo sequitur. Neque obstat quod respondet Vasquez, ex illa cogitatione congrua retractationem sequi solum contingenter, ex visione autem sequi necessariò, non obstat (inquam) quia idè tantum visio est retractatio virtualis quia est principium ex quo sequitur infallibiliter retractatio, sed cogitatio illa congrua hoc habet, ergo illa est virtualis retractatio; quod autem altera esset libera, altera necessaria, hoc non impedit quominus vna tam benè sit conuersio ad Deum quam altera.

Solutio trium dubitationum.

Ad primam in qua fateor grauem esse difficultatem adèd vt me in contrariam ferè sententiam flexerit: & similis videtur illi alteri controuersiae de humanitate

Christi ubi quaritur, vtrum illa potuerit committere peccatum per quod amitteret vnionem. Respondeo autem, primò quidem concedendo quod Deus imperare Angelo potest, ut eliciat actum amoris, quem si eliciat eodem instanti recipiat primò beatitudinem, hoc enim nulla ratio probat implicare. Sed nego fieri posse, ut Deus Angelo iam habenti beatitudinem imperet actum amoris quem si eliciat, seruet beatitudinem quam prius habuit, si non eliciat, excidat ab illa beatitudine, quia sic beatus ut ostendebam non esset magis impeccabilis quam viator: & ratio disparitatis inter primam collationem, & conseruationem beatitudinis est quia, quoties actus intellectus tempore praecessit actum voluntatis, est etiam prior natura, neque potest esse dependens ab illo, hic ut suppono visio est prior tempore quam amor ille imperatus, ergo est etiam prior natura. Quando autem Angelus in primo instanti liberè operatur, & recipit in eo beatitudinem tunc visio est simul tempore cum actu amoris, sed posterior tamen est natura & ab illo pendet: ex quibus soluta etiam est secunda probatio in ea enim supponitur quod visio conseruari potest per actum amoris liberè positum, quod negatum est, quia si visio fuit prior tempore, necessariò est prior natura si autem est prior natura iam amor definit esse liber.

Ad secundam Resp. satis ostensum esse visionem habere impossibilitatem, cum peccato committendo, qui scilicet cum determinet voluntatem ad amandum determinat etiam eam ad nihil ponendum contrarium amori. Dixi cum peccato committendo, cum peccato enim commissio non habet impossibilitatem, cum neque sit retractatio neque forma sanctificans.

Ad tertiam Resp. primò quidem valde dubium esse, vtrum visio sit nobilior, quam gratia sanctificans, probabilior enim est sententia negans, & quamuis esset nobilior, non sequeretur propterea quod expellere deberet peccatum, nam vnio hypostatica nobilior est quam visio, & tamen non sufficit ad faciendum formaliter beatum. Non valeret igitur illa consequentia: neque valet etiam altera, quia vnio hypostatica importat secum personalitatem diuinam quae se ipsa est gratia substantialis, & vnguentum humanitatis vnitæ; hoc autem visio non habet.

SECTIO III.

Reliquae perfectiones animae beatae.

Præter plenitudinem illam bonorum in intellectu, & voluntate beati, quatuor adhuc sunt ornamenta animae, quibus mirabiliter completur tota eius beatitudo primum est habitus omnium virtutum. Secundum dotes. Tertium aureolæ, ex quibus. Quartò colligitur mirabilis pulchritudo sponse illius felicissimæ: de virtutibus nihil est necesse dicere, nam illos solum habitus seruat beatus quorum actus exercere potest cuiusmodi non sunt Fides, & Spes, de aliis tribus dici potest breuissimè.

Quatuor ornamenta animae beatae.

§. I.

An & quales sint dotes animae beatae.

S. Thom. q. 4. art. 3.

Illam munerum quae sponfus dat sponsae, quando solemnè redditur matrimonium per traditionem sponsae in domum mariti, (dotis) nomine appellari solent, ut habetur *ex lib. dotiss. de iure dotium*, propterea cum animae ingressus in beatitudinem matrimonium merito dicatur animae illius cum agno, beati enim qui ad nuptias agni vocati sunt, tunc videlicet solemne fit matrimonium cum in palatium regis sponsa inducitur, propterea dotes animae beatae Theologi appellant ea munera, quae in illa solemnitate nuptiarum illae accipiunt à sponso Christo, cum enim sponfus sit locupletissimus, & sponsam habeat dilectissimam non est

Dotes animae beatae.

est dubium, quin amplissimam quoque illi dotem parer cum id exigant eius honor, eius amor, & sponsa merita. Difficultas igitur tota est, vtrum dotes illae tres rectè numerentur à Theologis, quanam illae sint, & quid significant.

Dico primò, tres sunt dotes animae beatæ, visio, comprehensio, delectatio, quæ licet non sint aliquid distinctum realiter à formali beatitudine, formaliter tamen illi aliquid superaddunt.

Primæ partis ratio est quia, illud solum (dotem) homines vulgò appellant, quod non datur sponsa ante solemnitate matrimonij, & versatur circa substantiam ipsam beatitudinis, si enim datum antea fuerat, Arrhæ appellantur, si non versentur circa substantiam beatitudinis, dona sunt ad nuptias non dotes, cum (dos) appelletur id quo sponsa in mariti domo sustentatur: sed illa duntaxat tria reperiuntur in beatitudine, nam amor iam antea præcesserat, tres illæ igitur duntaxat sunt dotes visio, comprehensio, delectatio, de quarum tamen significatione, non satis conuenit inter doctores, vt fusè ostendit Vasques *disp. 17. cap. 1.* mihi aliis omisiss vnus maximè placet Valentia *quæst. 4. part. 1.* cum quo.

Secunda pars sic explicatur & probatur, visio quatenus est vnà è dotibus non est ipsa formalis beatitudo, sed est ipsa visio quatenus inducit satietatem quandam appetitus ex eo quod est terminus Fidei, quæ habitata est in via, nam sub illa etiam ratione visio satiatur beatum, quatenus cogitat se clarè iam ea videre quorum antea non habuit cognitionem nisi obscuram, iuxta id quod dicit Apostolus, *Videmus nunc per speculum in enigmate, tunc autem facie ad faciem.* Nomine (comprehensionis) non significatur cognitio adæquata Dei, quæ soli Deo propria est, neque significatur possessio ipsa summi boni, sed ipsamet visio & fruitio Dei quatenus satiatur appetitum, ex eo quod sit terminus Spei, per quam beatus in hac vita tendebat in summum bonum vt illud tandem aliquando consequeretur, iuxta illud Apostoli, *Sic currite vt comprehendatis.* Delectatio non est absolute gaudium beatificum, sed fruitio quatenus est terminus amoris, quo beatus in via tendebat ad summum bonum, vt illi vniretur & in eo conquiesceret.

Dotes ergo appellantur ea ornamenta beatitudinis, quæ satiatur appetitum ex eo quod respondeant Fidei, Spei, Charitati quæ fuerunt viæ duces ad beatitudinem.

§. II.

An & quales sint aureola beatorum.

Nomen aureolæ, primus vsurpasse inuenitur Beata lib. de Tabernaculo cap. 6. vbi moraliter explicat duplicem coronam mensæ aureæ tabernaculi, quarum alteram editio vulgata reddit auream, alteram quod esset priore minor appellat Aureolam, inde autem significat aureola communiter apud Doctores gaudium quoddam, & præmium peculiare de opere aliquo eximio patrato in vita, cuiusmodi est martyrij perpeffio, quaritur ergo, vtrum in beatitudine præmium aliquod speciale habeant ij qui heroicum aliquod virtutis opus fecerunt dum vincerent, siue an sint aliquæ in cælis aureolæ, deinde quale sit hoc præmium, denique quod duplex sit aureola.

Dico secundo, præter essentialem beatitudinem, admittendæ quædam etiam sunt aureolæ in quibusdam beatis, quæ partim sunt in animâ, partim in corpore ipsius beati, numeranturque merito tres Martyrium, Virginitas, & Doctrina.

Primam partem probant communiter Theologi ex cap. 14. Apocalypsis vbi dicuntur Virgines canere Tom. I.

Canticum, quod illis solis canere concessum est: huius autem cantici nomine specialem Virginum prærogatiuam designatam esse volunt Patres non autem præmium essentiale beatitudinis, quod non est solis proprium Virginibus. Dicuntur etiam habere nomen Agni & Patris eius scriptum in frõtribus suis, quod est sine dubio accidentale aliquod præmium, quod non est omnibus commune: displicet autem Alcazar qui de fidelibus omnibus interpretatur hunc locum, ex quo tamen solo doctrinam certissimam de aureolis desumpisse videntur Theologi. Deinde assentiuntur etiam Sancti Patres, Augustinus lib. de sancta Virginitate c. 27. ait: *Virgines habituros gaudia non qualia in ipso regno ceteris non Virginibus parata erunt, sed à reliquorum omnium sorte distincta.* Idem asserit Hieron. lib. 1. in Iovinianum c. 25. à priori ratio esse potest quia valde consentaneum videtur vt ob eximia illa opera virtutum, ad quæ patranda tanto robore animi opus est, impensius etiam in cælo gaudeatur, quàm de aliis, ipsa enim difficultas operis, auget delectationem postquam transacto labore, solum superest gaudium de victoria. Iuxta illud quod Nazianzenus sapienter dixit: *Aspera, gaudiorum meliora esse viatica.*

Secunda pars explicat quale præmium sit aureola; est enim in anima beati peculiare quoddam lumen à lumine gloriæ distinctum, quo mens Virginis illustratur & cognoscit dignitatem eximiam patrati operis, quo ex lumine suauissimum gaudium emanat. In corpore autem specialis quædam est nota pulchritudinis, per quam ab omnibus dignoscitur, & laudatur, qui hæc opera patravit: siue sit aliquid per modum coronæ vt existimant aliqui apud Sotum, qui etiam lilia & palmas collocat in beatorum manibus post resumpta corpora, siue aliquid nobis prorsus ignotum, non potest sanè illud esse solum lumen gloriæ datum diuersis titulis, alioqui non differrent ab aliis beatis. Neque admodum placent illi characteres similes characteribus illis quos aliqua imprimunt sacramenta, vt existimat Salas sed sine vlla probabilitate, quod autem dixi, fundamentum habere videtur in Apocalypsi vbi assignatur Virginibus Canticum quod est gaudium animæ, & nomen Dei scriptum in frõtribus, quod respondet corpori.

Tertia pars numerum assignans illarum aureolarum, colligitur ex Scripturis nam Virginibus speciale illud præmium promittitur in citato loco Apocalypsis: & apud Isaiam frequentissime, *Ne dicat Eunuchus lignum aridum ego sum, &c.* debent autem fuisse Virgines consilio, & proposito, mente & corpore, quanam verò requisita sint ad virginitatem disputari solet 2. 1. de Martyribus dicitur c. 7. Apocalypsis quod *Amicli sunt stolis albis, & palma in manibus eorum*: De Doctrinis habetur Dan. 12. *quod qui ad Iustitiam erudiant multos fulgebunt in perpetuas æternitates.* Deinde rationibus etiam numerus hic probatur. Primam habet 8. Thom. in 4. dist. 49. q. 5. quia non nisi excellenti victoriæ redditur hæc corona, triplex est autem nobilis victoriæ, carnis per Virginitatem, mundi per Martyrium, Diaboli per Doctrinam. Altera est quia tres hæ victoriæ tribus respondent virtutibus diuinis, Charitati Martyrium, Fidei doctoratus, Spei Virginitas.

Dices plures etiam alios triumphos excogitari posse, v.g. pauperum Euangelicorum quibus in Euangelio promittitur centuplum præter vitam æternam.

Resp. illos omnes triumphos reuocari posse ad tres vulgatos, vel certè si non reuocentur, non conuenire illis aureolæ nomen provt communiter vsurpatur, quamuis quoad ipsam rem maius fortè præmium habeant: nam v.g. pauperes spiritu tres vt plurimum habent aureolas, cum vt plurimum Virgines sunt, & doctores: comparari autem Martyrio solet eorum status.

Qq

§. III.

Quale præmium sit aureola.

Numerus aureolarum.

§. III.

Pulchritudo Anima beata qualis, & quanta sit.

EX hac tanta bonorum congerie, quæ hæcenus enumeravi, existit sine dubio pulchritudo eximia beatarum animarum, in quibus mirabiliter primarius ille radius Deitatis emicat, pulchritudo enim tota corporum, cum spirituum, collata pulchritudine, nullius est momenti cum sit imperfectissima, tantumque distet à pulchritudine spirituum, quantum massa illa luti, turpissima, crassissima, deformissima distat à pulcherrimo splendore solis, quo enim magis aliquid participat de perfectione, tanto magis etiam particeps est pulchritudinis, quæ non est aliud quam bonitas & perfectio rei quatenus delectare potest potentiam cognoscentem: pulchritudo corporea illa est quæ delectat oculos videntium, spiritualis decor oblectat intellectum cogitantem, & intuentem. Præter naturalem ergo spiritualis animæ pulchritudinem, videndum obiter est quis cumulus pulchritudinis animæ accedat ex beatitudine tum essentiali tum accidentali.

Conclusio. Dico tertio, pulchritudo animæ, beata ita superat omne id quod cogitari à nobis vel dici potest, ut nihilominus ex triplici potissimum capite perfectio eius eximia possit colligi.

Prima conclusura huius pulchritudinis. Primum sit status ipse beatitudinis, & amicitia diuinæ, in quo nullum animæ beatae ornamentum deesse potest, quod ad eius perfectionem & amabilitatem conferre aliquid potest: pulchritudo autem maximum ornamentum est, & eximia perfectio eius in quo est cum per eam rapiatur corda in amorem rei pulchræ, unde dicitur esse Regnum sine satellitio & militibus, pacificum tamen semper, & sine prælio cuncta suis legibus regens, adeo ut solis liceat cæcis ignorare quanta sit vis pulchritudinis ad subiicienda sibi omnia. Quantum igitur amantur beati à Deo & quantum vult eos ab omnibus amari, tantum necesse est, ut decoris illis conferat, alioqui non esset in illis perfecta beatitudo.

Secunda conclusura. Secundum caput sit cumulus bonorum, & perfectionum congeries quæ sunt in anima beata: pulchritudinem enim corpoream tria efficiunt, integritas omnium partium, congruitas earum & proportio, coloris suauitas admixtam aliquam lucem habens. Pulchritudinem spirituum tria similiter complent, integritas seu plenitudo bonorum tum in substantia ipsa tum in potentiis, congruitas tanta & proportio ut nullus prorsus reperiri possit defectus, splendor quidam lucidissimus gratiarum omnium. Quæ tria quantum ornamentis addant animæ beatae constat ex dictis. Primo enim substantiam ipsam animæ implet & vestit chlamys aurea gratiæ, & mirabiliter illam ornat. Deinde triplex in intellectu lumen scientiæ, in voluntate virtutes omnes tum infusæ tum naturales. Præterea defectuum omnium purgatio, videlicet errorum omnium dubiorum & opinionum in intellectu, vitiorum omnium tum habitualium tum actualium in voluntate, subiectio potentiarum materialium, & pax eximia concordiaque motuum omnium animæ, igitur in beatis pulchritudo supernaturalis est perfectissima.

Tertia conclusura. Tertium caput & præcipuum est summa vnio cum Deo ex qua sit perfectissima participatio diuinæ Pulchritudinis, & similitudo cum Deo exquisitissima. Deus enim ipsum est pulchrum, Oceanus ipsius pulchri (ut aiebant Platonici) cuius pulchritudo infinites superat omnem pulchritudinem corporum, & spirituum. Ex vnione autem & vicinitate cum Deo, resultat similitudo & participatio Pulchritudinis diuinæ, sicut ex nubis accessu ad solem, totus solis splendor cernitur in nube, vnionem verò stri-

ctissimam habet cum Deo substantia beata animæ per gratiam sanctificantem, intellectus per visionem, voluntas per amorem, gratia vnit animam & deificat, visio præsentem Deum efficit animæ, amor animam rapit in ipsum, quæ proinde tota de Deo & in Deo viuens totius etiam diuinæ pulchritudinis speculum & imago est: vide Augustinum lib. 8. *Civitas cap. 6.* Hilarium lib. 1. *de Trinitate*, Lessium lib. 2. *de summo bono cap. 2. & 26.* vbi de hac pulchritudine pulchre differunt.

SECTIO IV.

De Plenitudine bonorum corporis beati.

Quæ hæcenus dixi spectant ad animam, nunc de gloria corporis beati triplex esse potest consideratio. Prima de necessitate illius ac existentia. Secunda de illius perfectione generati. Tertia de dotibus gloriosis.

§. I.

Necessitas & existentia gloriae corporum in beatis.

Plures Hæretici tum veteres, tum recentiores negant animas statim post exitum à corpore beatas esse, sed differri beatitudinem earum vique ad extremum illum diem in quo resumptis corporibus introducentur à iusto Iudice in regnum, quod non promeruerunt sine consortio corporis, eundem errorem sequuntur Græci Schismatici, ut habetur in *Concilio Florentino sess. 6.*

Ratio autem dubitandi esse potest primo, quia sic ex pluribus Scripturis videtur posse colligi, *Apocalypsis 6.* Videt Ioannes animas sub altari, vbi iubentur quiescere donec impleatur numerus fratrum: prima Petri 5. *Cum apparuerit princeps pastorum percipietis immarcescibilem gloriæ coronam*: quod imitatur S. Ioannes epistol. 1. cap. 3. *Cum apparuerit similes ei erimus, quoniam videbimus enim sicuti est.*

Secundo plurimi Patres aperte negant beatas esse animas ante Resurrectionem Tertullianus lib. 4. *contra Marcionem*: & libro de *Anima cap. 34.* Lactantius lib. 7. cap. 21. Origenes lib. 2. *de apoc. & sapē* alibi, Iustinus martyr *quest. 60. & 76.* Euthymius in cap. 16. & 23. *Lucæ*: alij verò valde fauent huic sententiæ S. Bernardus serm. 3. de omnibus Sanctis: *In illam (inquit) beatissimam Dei domum, anima nec sine nobis intrabunt, nec sine corporibus suis.* Ambrosius lib. 2. de *Cain & Abel*, cap. 2. docet animas vsque ad diem Iudicii adhuc ambigere de salute: Chrysostomus hom. 39. in *primam epistol. ad Corinthios*: Negat animam etiam si sit immortalis frui tamen admirandis ante diem resurrectionis: Augustinus in *Enchiridio cap. 103.* docet animas sanctas in abditis contineri receptaculis donec educat eas in lucem Iudex Christus.

Tertio tunc perfecta esse non potest beatitudo quando appetitus non est perfecte satiat, sed quando extra corpus posita est anima potest adhuc appetere vnionem cum corpore, ad quam naturali etiam fertur appetitu, cum sine corpore imperfecta sit, ergo anima perfecte beata esse non potest sine corpore.

Dico primo, animæ sanctæ statim post discessum à corpore perfectam habent beatitudinem essentialem, & in cælum migrant, neque consortium corporis ad beatitudinem illam est absolute necessarium, licet ex decencia valde congruum sit vt beatorum etiam corpora gloriosa sint post iudicium. Ita docent tanquam ex Fide certum Bellarminus, Valentia, Vasques, Lessius, alique Theologi cum S. Thom. *quest. 4. art. 5.* vbi plura

Triplex dubitatio.

Conclusio timetur.